

AMPA IPSE BLOC ... un espai per a la comunicació i per a la participació.

Per què de vegades és bo suspendre?

19/06/2015

L'error permet analitzar la situació per millorar. L'encert, no. L'actitud dels pares és clau per afrontar els suspensos correctament. Cal ensenyar als nois a tolerar la frustració, des de l'escola i des de casa.

La vida està plena d'encerts i d'errors, potser més dels segons que dels primers, però poques vegades ens ensenyen a gestionar-los de la forma adequada o treure'ls el major profit. “**M'agraden els meus errors**”, deia Charles Chaplin, “no vull renunciar a la llibertat deliciosa d'equivocar-me”.

És hora punta de tancament d'avaluacions, obtenció de qualificacions i notes de tall per poder accedir a diferents formacions i les paraules d'aprobat o suspens cobren en aquests dies un especial protagonisme. La meta està a treure més d'un cinc, però de vegades l'aprenentatge no rau en aquest tall. Així, ho expliquen diversos experts en educació.

“Si alguna cosa et surt malament, avalues la situació i analitges el que va poder sortir malament. En canvi, quan aprofes, no et pares a pensar en per què va sortir bé. **L'error sempre s'analitza, l'encert no**“, afirma José Manuel Suárez Sandomingo, president de l'Associació Professional de Pedagogs i Psicopedagogs de Galícia (APEGA). L'error et permet elaborar una resposta i per tant un procés d'aprenentatge que pots aplicar després a altres casos.

En el món acadèmic, “suspènre no és més que una circumstància de la vida que pot servir d'al·licient, fent evident que alguna cosa no ha anat com hauria. Permet millorar la manera de treballar”, afegeix per la seva banda Maria Bustamante, psicòloga infantil del Institut Centta de Madrid.

Els motius del suspens

El percentatge de suspesos en les proves de Selectivitat està al voltant del 5% cada any. Però la xifra en Batxillerat, és molt més elevada. “En algunes ocasions pot acostar-se al 50%, encara que varia molt entre unes comunitats autònomes”, assenyala Jesús Zapatero Herranz, orientador educatiu i membre de la junta directiva de l'Associació Aragonesa de Psicopedagogia (AAPS).

Per poder treure el costat positiu als suspensos, opina l'especialista, “cal analitzar-bé i **fer un pla de millora** que per desgràcia molt poques vegades es fa “.

Els motius del suspens són molt nombrosos i el focus cal posar-ho en moltes àrees, començant des de la pròpia escola com a institució. “L'escola és una carrera d'obstacles i la maduració del nen no té per què coincidir amb les etapes acadèmiques, cada nen evoluciona en un temps diferent”, explica Suárez. I aquí, radiquen molts dels problemes.

Segons van passant les etapes educatives, les dificultats es compliquen, no només en les matèries sinó també en les exigències de cada professor i el nen pot ser que biològicament encara no estigui preparat per a ells.

D'altra banda, l'aprenentatge que s'ensenya als alumnes dels seus encerts o errors no sempre és l'adequat. “El fracàs escolar és una entelèquia, tot es redueix a aprovar o suspènre i en l'aprenentatge influeixen molts més factors”, afirma aquest expert. Per exemple, seria molt necessari que des de l'escola s'impartissin classes de **tècniques d'estudi** “A l'alumnat se'ls diu què estudiar però no com fer-ho”, lamenta. De manera que en anar suspènent, els alumnes es van frustrant: els ‘estrenyen’ a casa, els castiguen

i poden fins i tot canviar de companys o amics en repetir cursos -encara que a vegades aquesta opció és la millor socialment-.

Tot això unit a factors propis de la seva edat fa que el nen se senti cada vegada pitjor.

“Alguna cosa hem de canviar”, apunta Suárez, “l’escola és una entitat classificadora i no tothom té per què saber de tot. Per aquest motiu cada vegada s’estigui prestant més atenció a la [teoria de les Intel·ligències Múltiples de Gardner](#). Un, per exemple, pot ser molt bo en matemàtiques però molt dolent en filosofia. Cada un té una capacitat específica, no té per què tenir-les totes”. I això és precisament el que va defensar el psicòleg Howard Gardner quan va parlar per primera vegada en l’any 1983 d’aquesta teoria: “No tenim una única intel·ligència, sinó una col·lecció de potencialitats que es completen”.

Una altra de les qüestions importants en analitzar els motius del suspens és el procés de decidir què estudiar i què no. L’experiència professional de Zapatero Herranz assenyala que un nombre important d’alumnes que cursen Batxillerat no sap per què, ni per què ho estan estudiant. “No ho tenen molt clar ni tampoc coneixen bé **altres alternatives**, com els cicles de grau mitjà de Formació Professional”, afirma. La metodologia que s’empra en el Batxillerat està molt basada en l’estudi i la memorització, ja que s’enfoca sobretot a la preparació de la Selectivitat. I, d’altra banda, continuen existint matèries generals i comuns -encara que hi hagi diferents modalitats i assignatures optatives que tria l’alumne segons les seves interessos-.

“El procés per decidir si fer batxillerat o no és molt important”, exposa aquest especialista. Però per això, hi ha alguns problemes. Un d’ells és la manca d’informació i prejudicis: molts alumnes no saben el que és la Formació Professional. “Sembla que és una cosa de segona categoria i molts pares ni s’ho plantegen”, diu. I, però, pot ser una de les millors opcions: “Hi ha bastants casos d’alumnes que després de fer primer de batxillerat i tenir molt mals resultats han obtingut altres molt bons cursant un grau mitjà, i fins i tot molts continuen després els seus estudis en cicles de grau superior i en graus universitaris”, informa. Un altre dels problemes és sens dubte, els escassos recursos que es dediquen a l’orientació de l’alumnat.

Família i escola, de la mà

En aquest procés d'anàlisi del suspens o de l'error és important el paper del professorat i de la família. "S'ha de tenir en compte tots els elements perquè no sempre analitzem el perquè dels resultats. I a les proves em remeto: alguna cosa falla en aquesta anàlisi perquè el nostre sistema educatiu porta molts anys suspenent a més del 25% dels estudiants, i els resultats no milloren". afirma Zapatero.

La frustració té dues sortides: una que serveix com a al·licient ('jo puc amb això, ningú em va a parar') i una altra com a obstacle ('no sóc capaç, jo no puc amb això'). Per això, és fonamental educar en l'error i preparar-los per als fracassos. " **Si a un nen no se'ls ensenya que l'error forma part de la vida, li estarem ensenyant a ser un nen dependent** . Quan el que cal ensenyar és tot el contrari: a ser una persona resilient i fort per a la vida ", assegura Suárez. El mateix succeeix amb alumnes acostumats a aprovar sempre que, de sobte, treuen un quatre i no saben com afrontar-: "Educar en l'error és fonamental per a valorar el que costa l'esforç", insisteix.

Un suspens cal canalitzar-com "una nova oportunitat de demostrar que pot ser superat, o també com un avís que hem de millorar", aconsella Maria Bustamante. La clau principal és, sobretot, la tranquil·litat, l'anàlisi realista i la fermesa en l'aplicació de solucions. Una cosa fonamental per a això és l'actitud dels pares i l'ensenyament que els donen als seus fills. Des de l'escola i des de casa cal educar per a la frustració: l'error forma part de la vida, fa que valorem més l'esforç i que no ens acomodem en l'èxit. D'aquí la popular frase de 'l'important no és arribar sinó mantenir-se'.

És molt important, insisteix Bustamante, que els pares no prenguin els suspensos com un índex de valor personal dels seus fills, sinó com un reflex d'unes circumstàncies que poden ser resoltes. Han de mantenir una actitud adequada, positiva i ferma, que s'atengui al que pot estar afectant al seu fill, ja que pot interferir en el seu desenvolupament integral. "Mai s'han de mesurar a si mateixos com a pares per l'èxit dels seus fills en els estudis", conclou.

[BEATRIZ G. Portalatín – EL MUNDO](#)

